

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 4.—Núm. 144.—Diumenge 10 de Maig de 1903.

LO QUE VOLEM

Volém la llengua catalana ab caràcter oficial i que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret i lleys civils sino tot quant se refereixi a la organissació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges i magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia's plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Volém la llengua catalana ab caràcter oficial i que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret i lleys civils sino tot quant se refereixi a la organissació interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutges i magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia's plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

La festa dels Jochs Florals

Després d'un any d'interrupció se celebrà lo diumenge prop passat en l'històric saló de Llotja l'hermosa festa de la poesia catalana. Lo darrer any se celebrà en aquell recó de Catalunya que viu al domini d'un altre Estat, sota las voltas venerandas del monastir de St. Martí de Canigó, y ja'n feya tres que'ls accents vibrants de la nostra aimada llengua, cantada y festejada pels nostres poetas, eran interromputs pel soroll dels sabres y garrots que, esgrimits pels encarregats de garantir l'ordre, atropellavan a ciutadans pacífichs y indefensos.

Aquest any la festa dels Jochs Florals ha sigut una festa de pau; los nostres paternals governs y'ls seus delegats tenen altres coses de què acuparse. La concurrència, nombrosa com sempre, desitjosa d'aplaudir als poetas llorajats. Entre'ls demés adornos acostumats del saló si destacavan un grans pendóns, en los que s'hi llegian los noms de Verdager, Pagès de Puig, Rosselló y Thos y Codina, mestres en Gay Saber, morts en lo transcurs de l'any. Una cosa s'hi veyia mancar y era l'ensenyà de la patria, feta retirar per l'autoritat que en us d'un dret que la llei no li reconeix, priva als bons catalans de l'us d'un sagrat deber, lo d'honar la bandera catalana, que és al mateix temps espanyola y ben espanyola.

Als acorts de la marxa del rey don Joan, comensà la festa. Ocupà una de las presidencias lo que ho és del Consistori senyor Franquesa y Gomis, qui seya entre'ls diputats provincials senyors Bertrán y Musitu y Carreras, y l'altre'l doctor don Sebastia Puig, en representació del Cardenal Casanas, qui tenia al seu costat als regidors senyors Carner y Mas.

Lo discurs del president

Don Joseph M.ª Roca dona lectura al discurs del president del Consistori, senyor Franquesa, que resulta brillantíssim.

Se comensa en ell fent memoria de las circunstancias que varen motivar la suspensió de la festa dels Jochs Florals l'any passat, y de la superba acollida que a la poètica institució vá donar l'illustre Bisbe de Perpinyá, de qui fa l'elogi, a l'iglesia del Monastir de Sant Martí del Canigó, la montanya bressol de la nostra patria tant brillantment cantada per mossèn Cinto, al qui dedica un sentidíssim recort, tot posant de relleu la magestuosa figura del gran poeta.

Aixis mateix se fa historia dels poetas y mestres en Gay Saber, que seguiren a l'eximí autor de «L'Atlántida» cap a mellor vida, y són en Rosselló, en Pagès de Puig y en Thos y Codina.

Entrant tot seguit en materia, fa avinent l'autor del discurs que'l tema del mateix devia ésser enguany l'elogi de la nostra llengua per via de protesta contra un decret promulgat no fa gaire, atentatori a l'idioma de Catalunya.

Respecte aquest punt, se fa esment del fet que quan las personas religioses se senten feridas en las sevas creencias, fan funcions de desagradis a Déu més solemnes que may, pera treure la conclusió de que'ls catalans, ferits en lo més viu dels seus sentiments per l'afrent que s'ha fet al seu llenguatge, deuen també enguany convertir la festa dels Jochs Florals en un acte de desagradis a la nostra parla, rendintli culte davant de l'altar de la poesia. (Grans aplausos.)

Diu que la llengua catalana, tal com los rius del nostre terrer, que naixen al cor de sas montanyas pera morir al mar, després de fertilitzar los seus terrors, té las sevas fonts en los Pirineus y s'escampa per tota la mar

mediterrania, imposantli las sevas lleys y dominantli per medi dels homes que la parlan.

La llengua de Catalunya—diu—és llengua de llibertat y'ls exèrcits catalans de mar y terra la portaren triomfant als pobles oprimits.

Malgrat això, los nostres enemichs la troban lletja; no li devia pas trobar tant com això la Reina dels Angels quan volgué que fossin catalans los fundadors de l'obra de la Mercè y que en catalá portessin la llibertat als cautius de Murcia.

Los redemptors tots eran fills de nostra terra y gairebé tots los redimits castellans o andalusos, que tampoch devian trobarla lletja, ans bé, al vèuers deslliurats en nom d'ella del seu captiveri, exclamarian: «¡Benehida sigas, oh llengua de la llibertat!» (Grans aplausos.)

Valencia, Mallorca, Murcia, Sicilia, Còrcega y Cerdenya son llibertadas de l'invasor per gent que parla en catalá y contemplan sobre la mar las sevas naus victoriosas com naus del deslliurament.

De las grandesas passadas, a Catalunya no més n'hi ha quedat lo seu idioma, perque és lo sagell de la seva rassa y no pot morir sense que aquella mori.

Si avuy resucitavan los reys d'Aragó, tal com los Sants Dorments de la tradició piadosa, trobarian que tot s'ha trasmutat menys la llengua; encara la coneixerian la nostra parla, encara la veurien sortir de Catalunya pera extendres a Valencia, a Mallorca, al Rosselló y a la mateixa Cerdenya que treu lo cap entre las onas del mar, pera proclamar en catalá l'antiga grandesa de la nostra historia. (Grans aplausos.)

Lo poble, pera conservar la seva parla, no ha tingut de tancar-la dintre de cap edifici; los seus acadèmichs han sigut los seus pagesos, los seus pescadors, los seus obrers. (Entusiasmats aplausos.)

Mal los pesi als nostres enemichs totas las activitats del poble catalá son presididas pel seu llenguatge: en catalá se fa art y literatura, en catalá's fabrica y's negocia y s'explotan minas y s'escometen grans empresas y s'enviar riuadas d'or al Centre, que engoleix la may sadollada caixa de l'Estat. (Aplausos.)

Nó; no desaparèixerá la nostra llengua, y encara que la matin de real ordre, lo nostre poble seguirá parlantli, tot fent la mitja rialleta, tot dient, com lo fisch italiá, *e pour si mouve*. (Ovació.)

Donchs bé, aquesta llengua que abans tingué lloch en totas las cancelleries d'Europa, ara se la llenca de las escolas, y a n'el pobre mestre, després d'afrentarsel ab la mesquinesa d'un sóu que ni per viure li arriba, se'l fa passar per l'humillació de semblar foraster davant dels seus deixebles. (Aplausos.)

Pera alabar al catalá no'ns cal pas parlar malament de la llengua castellana, però no hi ha cap llengua, per rica y bella que sigui, que no se'ns fassi aborrible, si l'hem de parlar per forsa.

Cert és que no n'hi ha prou absaber no més que catalá pera adquirir una mitjana ilustració, però també és cert que'l castellá serveix menys encara pera aquest fi.

Mentres nosaltres nos afanyem pera aprendre llenguas estrangeras, no hi ha cap estranger que vulgui aprendre la castellana; si'l catalá representa poch dintre d'Espanya, menys significació té'l castellá dintre d'Europa. (Ovació indescriptible que no acaba fins que'l senyor Franquesa s'aixeca a saludar al públich.)

No us fieu de l'home de carrera que tinga a la seva llibreria més obras escrites en castellá que en altres llenguas; si és un advocat, alerta

a confiarli's vostres interessos; si és un metge gardeu la vostra salut perque no l'hagueu de menester. (Aplausos y riallas.)

Lo centralisme vol esborrar idiomamas quan lo que cal és conservarlos tots pera treurels de l'olvit en que jeuen, però per més disposicions tiránicas que's dictin contra'l nostre idioma, nosaltres lo conservarem sempre a despit de tot.

La festa dels Jochs Florals és un dels medis més virtuals pera conseguirho; ells han creat un poema més gran que «L'Atlántida»: l'epopeya del nostre renaixement nacional.

Acaba recomanant l'unió de tots los catalans, pera portar a terme la gran obra de la nostra renaixensa y esmentant aquellas paraulas d'en Muntañer, qui deya que tots los descendents del gran Jaume I devian estar units per una mateixa voluntat, sense fer cas de las malas llenguas que intentessin separarlos ab propòsit de dividir lo que Déu ha volgut fer ben juntat. (Extraordinaris aplausos.)

Lo repartiment de premis

Lo secretari don Antoni Bori y Fontestà, donà lectura d'una ben escrita Memoria en la que dedica un sentit recort a ne'ls mestres en Gay Saber, Mossèn Verdager, Rosselló, Pagès de Puig y Thos y Codina, morts darrerament y a ne'ls senyors Vayreda, Puigventós, Galofre, Suñer, Pujol y Gallissá y a l'onya Carlota de Mena, que també pagaren lo seu tribut a la terra durant l'any.

A seguit se donà lectura a ne'l fallo del Consistori, llegintse'l nom de l'autor premiat ab la flor natural que resultá ésser don Francesch Pujals, autor de la poesia *Idili*.

Lo poeta anomena Reina de la Festa a la distingida senyora donya Rosa de M. Pratjuná de Villar, que porta un rich vestit de seda negra y llueix mantellina blanca.

Després d'ocupar lo tronó la Reina entre grans aplausos y d'ésser proclamada com a tal pel president del Consistori, se donà lectura a la composició premiada que és rebuda ab grans aplausos per la delicadesa uels seus conceptes y esculptural factura.

Se concedeixen tres accésits a la Flor, dels que'n son guanyadors los senyors Pujals, Guasch y Suriñach.

L'*Englantina d'or* s'adjudicà a la poesia «Lo Parch», de la que'n resultá ésser autor l'eminent poeta mossèn Jascinto Verdager, quina mort ploaran las lletres catalanas.

A l'ésser proclamat lo nom del gran poeta, ressona en la sala un xardorós aplauso y entusiasmats aclamacions a l'insigne autor de «L'Atlántida».

Donà lectura a la composició del senyor Blanch y Piera, rebentli'l públich ab extraordinari aplauso.

«Lo Parch» és una alusió al siti que en 1714 sofrí Barcelona, describintse superbament en aquesta composició la florida del Parch d'aquella ciutat sobre las runas de l'antiga Ciutadela.

Lo president remercia públicament a la persona que ha tingut la bona idea de portar al certamen aquest hermós treball de mossèn Cinto, quin nom és novament aclamat pel públich ab gran entusiasme.

Los accésits los obtenen los senyors Alomar y Jules Delpont.

La «Viola d'or y d'argent» resulta adjudicada a don Joseph Carner, autor de la composició «La sacra especiació dels Patriarcas», a la que's dona lectura, essent molt aplaudida per l'elevació dels seus conceptes.

Los accésits resultan concedits als senyors Rovira, Carner y Folch y Torres (M.).

Es proclamat guanyador del premi del Consistori en Víctor Catalá y de l'accésit corresponent en Folch y Torres (Joseph M.^a)

Del premi ofert pel cardenal Casanas ne resulta ésser guanyador mossèn Angel Garriga, y dels accésits

donya Dolors Moncerdá de Maciá y don Manel Rocamora.

Tant la poesia de mossèn Garriga, titulada «Enfilall», com la de la senyora Moncerdá, que dú per títol «Brot de passionaria», a las que's donà lectura, són rebudas pel públich ab grans aplausos.

Seguint antiga costum, se llegeixen poesias dels mestres en Gay Saber, senyors Pagès de Puig, Thos y Codina, Rosselló y Verdager, essent aplaudidíssimas.

Posa fi a la festa un sentit parlament de gracias de l'individuu del Consistori senyor Martí Genis Aguiar, qui és premiat també ab molts aplausos, després de lo qual la concurrència desfila ab lo major ordre.

¿QUÈ PASSARÁ?

Mentres la gent política de Madrid s'entreté fent campanyas *desinteresadas* contra aquest o l'altre ministre y'ls capitosos dels partits del torn pífich se tiran los plats pel cap per unas quantas senalurias vitalicias més o menys, a las capitals de las grans potencias europeas están de festa. Fa poch era'l Rey d'Inglaterra que visitava al d'Italia, després l'Emperador d'Alemanya que feya la mateixa ruta, ahir lo President Loubet rebia a l'Eduard VII, y demá'l jefe de l'Estat francès farà un viatge a Roma....

Potser si que tot aquest trágul no és més que un cambi mútuu d'atencions y simpatias entre'ls sobirans dels Estats més forts de l'Europa; mes, aixís y tot, haurèm de confessar que la pobra Espanya no hi entra pas en lo concert d'aquestas atencions y d'aquestas simpatias. Y si a n'això hi afegim que la qüestió del Marroch cada día s'enfosqueix més, que'ls inglesos han acabat per ara y per molt temps la feina al Sud de l'Àfrica, y que certas profecias, miradas un temps ab indiferencia, van adquirint cada día forsa y realitat aclaparadoras, no será molt difícil sospitar que quelcom greu se prepara y que tal volta no será Espanya qui menys ne sufrirá las conseqüencias.

L'estiu vinent, molt nos enganyem, o será pròdich en aconteixements transcendental, lo mateix a l'interior que a l'exterior. Cal donchs que visquem preparats pera fer valer nostres drets quan l'hora sia arribada, mentres los de dalt distrets en lo joch immoral de la política fulanista no se adonan de que no a tot arrèu dormen y de qui hi ha que'ls sega l'herba sota'ls peus.

Los que han impedit que fóra de Catalunya arrelés la bona lleuor del Regionalisme qu'és y será y ha sigut sempre'l mellor estimulador del veritable patriotisme, tal volta's desparitaran quan no hi hagi remey, quan se'ls hagi demostrat d'una manera real y positiva que hi ha nacions mortas destinadas a desaparèixer.

Lo temps nos ho dirá. Mentres tant, creyem que ha arribat lo moment de viure alerta.

Lo Dr. Torres y Bages

y'l Regionalisme

L'iglesia és regionalista perque és eterna. Los organismes polítichs, los Estats, se fan y desfán segons las circunstancias, fins se'ls constitueix en congressos diplomátichs, per lo qual llur duració és sempre limitada, y al desferse, reapareixen las antigas nacions, las unitats socials naturals formadas, no en congressos, ni en dietas d'homes d'Estat sino en los eternals consells de la Providencia divina. Per això ja la difusió evangélica se feu no tenint en compte'ls estats polítichs, sino las diverses *gents* o nacions y's predicà no als súbdits de

l'imperi romá o de l'imperi persa, sino als fills de Corinto o de Roma, o de Tesalónica o d'Esmirna, o de Galacia. La religió, repetim altra volta, és una sobrenatural perfecció de la naturalesa, y per això cerca las entitats naturals més que las polítichs, és a dir, més la regió que l'Estat, perque és divinament *naturalista*. La constitució, donada a son eternal imperi per Nostre Senyor Jesucrist, se adapta admirablement a aquest principi. En primer lloch sa Lley és la Lley ab poquíssim més, com ensenya Sant Tomás, y l'externa organissació de l'iglesia és una inmensa federació d'iglesias, formant una sola iglesia; llur autoritat és exercida per una multitud innumerable de prínceps, existint no obstant, lo Vicari del diví Fundador, verdader príncep de tot l'univers essent son domini imatge d'aquell que abarca totas las forsas de la Creació. Cada bisbe és sobirà en certa manera en son bisbat, posseeix los atributs y drets de la sobirania, ensenya, legisla, judica, castiga, premia y governa. És cert que ell és súbdit d'un altre, de qui reb territorial y súbdits; mes los dits drets los té en virtut de sa propia autoritat, no per concessió de l'iglesia, sino per lo que'n podríam dir la carta de fundació de la mateixa iglesia, otorgada per l'autoritat de Jesucrist.

D'aquí resulta una cosa admirable que may s'és vist en la vida civil de las nacions: lo ciutadà de l'iglesia Universal, qui té un verdader caràcter cosmopolita, qui és ciutadà y correligionari d'homes de totas las rasses y de totas las llenguas, qui pot viure la vida religiosa que professa en totas y qualsevol de las parts del món, en totas y qualsevol de las nacions de la terra; no obstant, no necessita sortir per res del recó ahont ha nat pera satisfer totas las necessitats de son esperit.

Mes ja no sols trobem l'esperit regionalista en aquestas ingenuas y humils manifestacions de la pietat del poble, si bé autorizadas per la gerarquia de l'iglesia; se troba també en la legislació canònica, en lo modo de ésser governat tot lo poble cristiá. Admet l'iglesia'l dret consuetudinari que per sa naturalesa és essencialment regionalista, la costum prevalleix molt sovint sobre la llei escrita; y és un principi canònic universal que deuen ésser respectadas las costums particulars de cada iglesia. Las grans assambleas eclesiásticas, que anomenam Concilis, provan també aqueixa tendència y principi de la religió cristiana. Reuneix raras vegadas, sols per necessitats que atanyen a tot lo llinatge humá'l concili universal; però és amiga de que sovint se reunescan concilis provincials, més encara sinodos o concilis diocesans.

Si exceptuem l'època en que's constitueixen los pobles com en los temps visigòtics dels concilis toledans o en los actuals dels Estats Units, gairebé may se troban concilis nacionals. Tot sovint la política, obra dels homes, pertorba la religió.

Lo regionalisme resplandeix també en lo que atany a l'administració dels bens temporals de l'iglesia; cada bisbat se'ls cuida per ell mateix, fins podem dir cada parroquia, fins cada corporació particular existent en ella, salva no obstant, l'inspecció del Prelat, com a garantia de bon ordre y moralitat.

L'esperit regional qui's manifesta ja per tot Europa y que cada día se reforça, essent una esperansa en lo trist decaïment de l'actual política xorca y de ningú estimada, y que's veu clarament que está en sas darreñas, ha rebut una especie de consagració de l'iglesia en l'enciclica *Libertas* de l'admirable Pontífice qui avuy regeix la societat cristiana, pu-

ORNAMENTS D'IGLESIA

DE LA ANTIGA FÀBRICA de SEDERIAS Y TALLER de BRODATS DE FILLS de Miquel Gusi BARCELONA

Artística pera Salóns en Bronzo Bronzo-Or Plata Santamaría de la casa A. y A. Santamaría BARCELONA

ORFEBRERÍA RELIGIOSA

blicada'l día 20 de Juny de l'any 1888. Demostrat queda que l'Església deu congeniar ab lo regionalisme per rahó de semblança de naturalesa y conformitat d'humor; mes la proclamació canònica de l'amor que l'Església professa a eixa forma social y política és de gran preu y válua.

Després de publicada aquesta enciclica podem bé dir que'l Papa fa fermansa a la gran aspiració regionalista.

Lleó XIII reclama pel cristianisme, per Jesucrist y pels apòstols, la paternitat de la llibertat, l'igualtat devant la llei y la fraternitat ab qu'és disfressa la boja bacant revolucionaria. Qui pot duptar de l'origen cristià de la llibertat, l'igualtat y la fraternitat?

Nó, aquestes nobles idees no circulan en la vida social dels pobles fins després de la redempció de l'humanitat, obtinguda per la sancha de Crist; perquè unicament nasqueren com a una conseqüència del verdader concepte, del valor y de la persona humana, enterament desconegut per tot arreu ahont no s'és ficada la doctrina de Crist, qual gracia fa dels homes déus.

La significació etimològica, propia y clásica de la paraula civitas, és inductible que's refereix a la comunitat, a l'universitat d'homes usant, l'antich terme, qual vida és comuna y íntima; Lleó XIII l'emplea ab singular preferència en sas enciclicas inductiblement en aquest sentit. En la que publicà lo dia primer de Novembre de 1885, anomenada *Inmortalitatis Dei*, ja hi posa lo següent epígrafe: *de civitatum constitutione christiana*; no usa las paraulas *societates* o *regna* o *respublicae*, com podia ferho, sino que cerca lo mot aristotèlich, substancialment regionalista. En la carta que ja abans citarem, dirigida al Cardenal Rampolla, secretari d'Estat, fa ja la seva tendència més manifesta aludint a l'estat felís de las nacions constituïdas regionalment; mes en l'actual enciclica *Libertas* ja *ex profeso*, podem dir que declara ésser la forma regional la que espontàniament brota en una societat que té vera llibertat. Diu abans que «l'Església no reprèn als qui procuran que las ciutats viscan ab lleys propias y que'ls ciutadans gaudescan de la facultat més ample d'augmentar sos profits», és a dir, parla benignament de l'autonomia de las regions y de la més estesa descentralisació administrativa.

(Fragments del llibre «La Tradició Catalana».)

Lo Sindicat dels francs (*)

Feya temps que no sentiam parlar del tal Sindicat, obra capdal del gran hisendista Villaverde, mes notavam sos efectes contraproductus ab la puja continuada dels francs, quan aquests dias nos parlan los te-

(*) Escrit aquest article, llegim las declaracions d'en Silvela en las que fa constar que no és cert que's disolgué'l Sindicat dels francs, puig diu que no ha estat encara definitivament constituït per necessitat de la sanció del Parlament. Res, que de lo que diem no'n rebaixem una paraula: que'l tal Sindicat és cosa abandonada y que ara tracta de cubrirse'l francs ab excusas y allargos.

legramas de que s'ha acordat la dissolució del Sindicat per no responder a las esperansas que en aital institució havian fundat sos iniciadors.

Lo ocorregut ab la qüestió dels cambis, si no fós la profunda pena que causa veurer a quin estat d'ignorancia está nostre país, taria riurer de debò. Lo més gran hisendista modern, apoyat pels consells d'administració y gerencias de las companyias de ferro-carrils y entitats bancarias de primera forsa; és a dir, lo més granat, los qui per obligació han de saber lo que són qüestions econòmicas, tots a una s'empenyaren en que ab materia d'or podia arribarse a ferne d'acunyat, sense pasta, de la mateixa manera que ab lo signe del bitllet de Banch s'arriba fàcilment a tenir milions y més milions, sens un sol kilo de plata en barras.

No és encara lo més trist que en Villaverde y demés creguessin en la eficacia d'un Sindicat, quin objectiu era fer circular francs sense tindren, sino que ab sa campanya persistent y baixista los grans periòdichs conseguiren enganyar a gran part del públich, y al sol anunci de que quedava constituït lo Sindicat, se provocà una baixa artificial en lo cambi extranjer de cinch per cent, baixa que aprofitaren los peixos grossos de la banca pera fer lo seu negoci a costa dels que deixantse guiar no per son criteri sino per lo dels altres, posaren fè en aquella atmosfera artificial que nos havia de portar a la par, o poch menys lo cambi de l'or.

Quan aquesta tendència a la baixa semblava avasallarho tot, en aquestes mateixas planas dedicarem a l'assumpo del Sindicat dels francs algunas ratllas, fent remarcar que la tal entitat venia a ésser no més que una associació més o menys respectable a la que s'havia obert en descubert un crèdit a París. Naturalment, mentres a compte del crèdit pogués anarse girant, succediria lo que ab tot emprèstit extranjer; hi hauria or disponible en lo mercat y podria ab l'oferta provocar la baixa del cambi. Mes després vindria la contraria al tenir que cubrir crèdit, més los interessos, y tot aquell or que havia entrat tindria que tornar a surtir, afegirhi'ls interessos y portar per lo tant lo cambi al nivell d'abans o més alt.

No sabem si'l Sindicat arribà a fer ús del Crèdit que tenia concedit per diferentas entitats de l'extranjer, mes nos inclinèm a creuer que nó, y que son únic objectiu sigui ésser anar entretenint al poble ab promesas que may se cümpleixin, y de pas provocar una baixa artificial que permetés a las grans companyias poguer situar fondos a l'extranjer a 31 % de cambi en lloch de ferho al 35 o 36 %.

Lo pago ab or dels drets d'Aduana, lo Sindicat dels francs y la gran pensada d'establir una Sucursal del Banch d'Espanya a París, que no servirà més que pera gravar lo presupost ab una bona cantitat, puig hi ha que descartar la possibilitat de que serveixi l'aital Sucursal pera fer lo pilotatge bancari, (que pera això necessitaria lo que no tenim, moneda d'or), res poden fer en lo camí de la solució del grave problema monetari. Aquesta hi ha que buscarla per altres indrets y no pot conseguirse fins que la moneda or abundi y sigui la base de nostra circulació monetaria.

Los únichs remeys a seguir són: procurar l'augment d'exportacions, desenrotllar totas las fonts de riquesa interior pera fer que las importacions se reduixin a las primeras materias y a poch més articles, y sobre tot, castigar los gastos superfluos de que tan rublerts están nostres presupostos. Sols aixis pot arribarse a fer alguna cosa de profit.

Ara, mentres nos parlin de que'l presupost de guerra de l'any que vé puja 154 milions, se projecti fer esquadras, se gasti de la manera que's fá en aquesta terra y'ls governs sols se preocupin de seguir lo sistema de *trampa adelante*, que no'n vinguin ab paliatius com los del pago dels drets a or, del Sindicat dels francs y de la Sucursal del Banch d'Espanya a París, puig tot això no són més que qüentos, projectes que no tenen cap base sòlida y que sols serveixen pera que una vegada més, la gran premsa de Madrid, fins la financiera, vagin d'acort ab lo govern ab la poch lluida feina d'enganyar al poble fentli alentar esperansas que no poden arribar may a ésser una realitat.

La reunió del Centro Industrial

Com ja varem anunciar, dilluns tingué lloch la reunió convocada per l'important entitat «Centro Industrial» pera tractar dels trascendentals assumptos de las rebaixas de la contribució industrial y del cupo de consums, abjuas tan carregadas y exigida l'última ab tant rigor, quan altres pobles pagan gaire bé res, que són bona part de la causa de la crisis econòmica que atravessa nostra ciutat.

Nombrosas entitats correspongueren a la crida del «Centro Industrial», essenthi reunió ben concorreguda y estanthi representadas las següents corporacions, societats y periòdichs:

Gremis de Taberners, Arròs y llevors, Culliters, Forners y Abaceria; Junta d'Obras del Port, Capítol Catedral, Colegi Mèdich, Societat Arqueològica, Ateneu Tarragonense, Círcol de Tarragona, Centre Catalá, Club Gimnástich, Societat de Mestres Fusters, Centre Federal, Associació Catalanista, Tertulia Lliberal, Círcol Lliberal, *Diario de Tarragona*, *La Opinión de la Provincia*, *Diario del Comercio*, *La Cruz*, *La Atalaya*, *La Lucha*, *El Comercial*, *El Magisterio Tarragonense*, *Gent Jove* y *Lo CAMP DE TARRAGONA*.

Oberta la sessió, lo president del «Centro Industrial» Sr. Ferrater, vá donar compte de l'objecte de la mateixa y de la conveniencia de que tots los vehins de Tarragona prestin ajuda al «Centro Industrial» a fi de que las peticions d'aquest siguin com la condensació de las aspiracions de tot lo poble.

Seguidament lo secretari del «Centro Industrial» nostre estimadíssim amic Sr. Lloret, vá fer historia de las gestions que ja anteriorment s'havien fet pera conseguir la justa rebaixa de la contribució industrial, y que quan tot feya creuer ab una prompta y favorable solució, sigui desestimada la petició fundantse ab que si's concedia a Tarragona deuria ésser otorgada també la rebaixa a altres poblacions.

Feren després ús de la paraula'ls Srs. Llanas, Malé, Cañellas (D. Francesch), Mir y Miró (D. Enrich) Caballé Goyeneche, Ferrer, Ixart, Coca y president del «Centro», remarcant tots l'unanimitat ab que's pensa respecte als assumptos debatuts y exposant cada hu son criteri relatiu als medis més adequats pera que prosperin las justas aspiracions de Tarragona.

Se feu notar la conveniencia de que en aquestas com en otras qüestions d'importancia pera la població, cal la més perfecta unió de tots, deixant per complert de recó personalismes, política y tot quant pugui contribuir a debilitar l'acció comú, y que tota vegada que'l representant del poble és l'Ajuntament, aquest junt ab totas las forsas vivas de Tarragona porti la direcció dels treballs arribantse fins a medis radicals si'l govern persisteix en no volguer escoltar petició tan justa.

S'acordá redactar una exposició a l'Ajuntament que firmaran junt ab lo «Centro Industrial» totas las representacions que assistian a la reunió, demanantli que porti la direcció dels treballs pera conseguir per la via legislativa la rebaixa de la contribució y per los medis que's cregui més convenientes la del cupo de consums.

A proposta del senyor Ferrer, delegat del nostre setmanari, se demaná la cooperació de la premsa pera fer la campanya a favor dels interessos de Tarragona, oferint sop incondicional apoyo'ls periòdichs allí representats.

En resum, la reunió del dilluns si-gué un acte important en lo que ve-jerem reflectar lo desitj per part de tots de surtir de l'indiferentisme y de l'individualisme que tant mal nos ha vingut fent, pera seguir d'acort en endevant l'únich camí possible, lo de la fermesa y unió en la reivindicació de nostres drets, única manera de que las peticions del poble sian escoltadas y atees pel govern central.

Al felicitar al «Centro Industrial» per sas iniciativas, ho fem ab l'esperansa de que'l despertar del poble, l'energia y'l treball de tots, poden ésser en alt grau beneficiosos a nostra ben-volguda Tarragona.

DATOS ESTADÍSTICHS

del Port de Tarragona

De la Junta d'Obras del Port y imprès en l'establiment de nostre bon amic Sr. Sagrañes, hem rebut un elegant quadern contenint una curiosa colecció de datos estadístichs referents al mohiment del port de Tarragona durant l'any 1902.

Comensa ab la relació, degudament clasificada, de las mercaderias y demás efectes exportats en cada un dels dotze mesos de l'any passat; segueix un estat dels efectes importats y altre de las principals mercaderias entradas ab separació dels totals procedents de cabotatge y extranjer y punts de origen més freqüents.

Altre capítol está destinat a ressenyar las cantitats que la Junta de Obras del Port ha percebut per arbitres de carga y descarga durant l'any 1902 y quin total ascendeix a pesetas 125.963'38.

Segueix una relació dels barcos de vela y vapor que han entrat en nostre port ab indicació de classes, nom, nacionalitat, toneladas de registre y número de viatjes que cada un ha fet, y un resum d'aquesta relació ab la clasificació dels barcos per banderas.

Altres dos estats se refereixen a mohiment de barcos ab las sumas de son tonelatje, contat per mesos y viatjes y'l mateix mohiment clasificat per banderas, mesos y viatjes.

Un quadro comparatiu de l'últim quinquenni mostra'l moviment de barcos entrats y surtits, número y toneladas carregadas y descarregadas en nostre port, y acaba tan útil llibret ab las Tarifas d'embarch y desembarch que a l'Aduana y a la Junta d'Obras del Port deuen pagar los barcos segons sa classe de navegació.

Es lo primer any que la Junta de Obras del Port de Tarragona emprèn una publicació semblant y cal felicitarla per aquest determini. Reconeguda la práctica utilitat de l'estadística, los datos del mohiment del Port podrán ésser de gran profit pera quants s'interessin en assumptos locals, y majorment quan una publicació no interrompuda, pugui donar lloch a comparacions de l'alta o baixa que en l'importació o exportació sufren determinats articles.

Comentarios

«Quitando hierro»

Ja tenim al senyor Salmerón tirant aigualló vi, talmant com si la circular del Fiscal del Suprèm declarant subversius certs viscas, l'hagués espanyat. Suposèm que no és res d'això, sino que posat a Madrid l'home's sent gubernamental.

Es lo cas que'ls joves republicans de Madrid celebraren duas vetlladas politicas en las que s'esllavissaren conceptes un xich atrevits. Joves, hay que comprimirse, los hi digué Salmerón, olvidant probablement que aquells joves no devian fer més que repetir lo que havian sentit als grans. Després las masses republicanas tractavan de fer una *merienda* y una manifestació a l'obrirse las Corts, duas cosas que s'han esfonzat per indicació d'en Salmerón.

Vaja, sí, no'n vé de nou que a provincias hi hagi revolucionaris que pera engrescar als babaus diguin: *no me pidais discursos; pedidme fusiles* y que posats a Madrid se'ls hi apaguin los fochs, se tornin moros de pau y revolucionaris de levita y quant blanch.

«Será que'l tebi ambient de la Cort ubriaga y atempera'ls cervells més exaltats? Será que una cosa és predicar la revolució y un'altra *dar trigo*?»

Creyèm que'ls ignoscents que donaren crèdit a proxims y grans acon-teixements, tindran de demanar que'ls hi tornin los quartos.

Lo despotisme periòdich

Además dels greus problemas y de las nombrosas dificultats que pesan

sobre'l govern, tenim ara que la premsa rotativa de Madrid vol pendrer no sabem quins acorts contra en Maura, per haver dit aquest, en un moment d'enfado per la guerra que li fan los periòdichs, que estava disposat a llegir en lo Congrès la distribució del *fondo de reptien*, que, com tothom sab, serveixen a servian, puig no recordem si en Maura's vá suprimir, pera subvencionar culació.

No arribará la sanch al riu, puig ni als uns ni als altres los hi convé remouren certes cosas, que encara essent massa sapigudas, no deixarian d'edificar al públich y demostrant una vegada més que en aquest país si no está tot podrit no'n falta gaire.

Però, de que vé la tirria que'ls grans periòdichs tenen a n'en Maura? Prou que *La Epoca* ho diu: perquè'l ministre de la Gobernación no ha atés las desmesuradas pretensions dels rotatius en la qüestió d'encensillats.

Y aquí tenen vostés com per una cosa tan trivial, los fabricants d'opinió apabullan cada dia al pobre Maura, un dia perquè sí y l'altre perquè nó, fins a l'extrèm de que a l'home de la revolució *desde arriba* li han fet perdre la serenitat y parla ja d'anarsen a casa, convensut que això és una olla de grills y de que'l qu'és fiqui a regenerador n'ha de sortir sacrificat.

La veritat és que'l despotisme de la premsa de Madrid passa ja de la mida. Aquesta premsa ho és tota mana y disposa; crea y ensorra reputacions; embruteix al públich ab las sevas campanyas quixotescas qu'empenyaren als governs a declarar la guerra als Estats Units, y... vaja no acabaríam may si tinguéssim de nomenar los grans defectes d'una premsa mercantilista, que viu gracias a l'estupidesa del nostre poble.

A n'en Maura potser li hauria tingut més compte *dejarse querer*, satisfent los desitjos dels rotatius: perquè ara aprofitaran totas las ocasions pera desacreditarlo y ferlo mal veurer del públich.

Mentres hi hagi tanta gent que sols pensa y diu, lo que veu escrit en lletres de motllo, no s'hi pot estar malament ab los *chicos* encarregats de fabricar opinió.

Bibliografía

J. Pin y Soler.—VARIA.—Primera serie d'articles de costums, fantasias, estudis, impressions de viatge &c., aplegats per Joan Oliva y Milá. Impressor a Vilanova y Geltrú, y ara novament estampats. Barcelona, 1903.

Si tots los llibres d'en Pin són motiu de goig pera'ls versaimants de las lletres catalanas, ho són encara més pera nosaltras, los tarragonins. Escriptors meritíssims ha donat la nostra ciutat en la darrera centuria, crítics eminents, notables dramaturchs, historiadres y poetas de volada; mes cap d'ells ha lograt superar ni igualar sisquera la tasca d'en Pin. A l'ensempl literaria y patriòtica en la més bella y completa acceptió d'abduas paraulas. En Pin és, sense cap mena de dubte, qui mellor ha cantat fins ara la terra nadiua, fentli escenari de sas hermosas concepcions, describint magistralment sas costums, mostrant en quadros plens de vida y de vigor l'hermosura del nostre paisatge, los sentiments nobilíssims de la gent tarragonina, seriosa y esquerra de sí, mes honrada y senyora y delicada com pocas. Per això si la publicació d'una obra d'en Pin constitueix un succés a Catalunya y ádhuc fóra d'ella, per Tarragona ha d'ésser causa d'entusiasme, que en pocas ocasions com aquestas se veu més ennoblada y honrada.

La passió de tarragonins nos cegará tal volta; mes en los pochos dias que tenim a las mans lo darrer llibre d'en Pin, hem fullejat y rellegit infinitat de vegadas los articles de costums, los quadros, las impressions que a l'autor ha sugerit la ciutat dels nostres amors. Res hi fa que alguns dels treballs los conegegüem ja, que altres fins los tinguéssim apresos de memoria: sempre hi hem trobat nous encants, bellas ignoradas, tochs magistralis que s'escaparen a la primera llegida y que apareixen ab tot sos esplendor quan la serena reflexió succeeix a l'entusiasme del primer moment.

Lo Goig dels Pobres, *Los Prohemios*, *L'home al servici*, *Lletra d'aray*, *Notas d'ahir*, *L'esclap a la finca*, *Pere y Pau*, *Amichs d'infantes*, *Agro Romano*, tots aquests articles estudis los uns de costums marítims tarragonins, tendríssims dramas de familia'ls altres, xamosa crítica de preocupacions que passaren, descripció acabadíssima dels encants q-

Pastillas Morelló

Obren per inhalació dels agents antisséptics, anti-catarrals y anti-asmàtics que's desprenen mentres van desferirse per la boca. Curan la **TOB, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFECH, CATARROS, RONQUERA, ABOESSOS PULMONARS, etc., etc.**
Farmacia de l'autor, Porta de l'Angel, 21 y 23 Barcelona

Comissions y Representacions DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANJERS Centre d'Informació Comercial Sixto Villalba.—TARRAGONA

ofereix la posta de sol desde las nostras platjas de Llevant, tots aquests articles y altres que en Pin n'ha publicat y altres que deu guardar en cartera, podrien formar un volum de croquis tarragonins, enfilall de psalms a la patria, ahont s'hi apendria a cantar las nostras glorias, las nostras típicas costums que per dissort van perdentse, las bellesas ab que la Naturallesa ha enriquit aquest trosset de terra catalana...

No parlem dels altres treballs que avaloran lo llibre que n'ocupa y que són la demostració més acabada de que no s'ha exagerat gens a l'afirmar que en Pin és lo primer prosista de Catalunya. Que'n parlin los que no s'han de Tarragona, que nosaltres ne tenim prou pera encomiar lo llibre del nostre respectable amic, fent referència únicament a lo molt y bó que hi ha y que d'aprop o de lluny se relaciona ab aquesta ciutat.

No volèm acabar aquestas impresions sense felicitar a D. Joan Oliva que ha editat lo llibre d'en Pin, ab una riquesa y bon gust que ne estem gaire acostumats a veure. Lo paper, l'impressió, los frisats, són excelents, formant un volúm elegantísim que acredita l'avens de las arts gráficas a Catalunya. No's mereixia menys l'obra del nostre eminent paísà.

NOVAS

La Junta Directiva del «Centro Industrial» nos prega comvidem a las entitats invitadas a la reunió que tingué lloch lo passat dilluns en l'esmentat Centre, a la nova reunió que's celebrarà aquesta tarde a las sis, pera aprobar y firmar l'instancia que's dirigeix a l'Ajuntament, e l'objecte de que comensis los treballs pera conseguir la rebaixa de la contribució industrial y del cupo de consums.

Desde dijous a la nit que comensaren a arribar, que'ls nostres círcols polítichs, cafés y fondas están concorregudíssims de compromissaris pera Senadors, quina elecció tindrà lloch avuy. Com ademés del compromissari han vingut acompanyantlo de casi tots los pobles lo Secretari de l'Ajuntament y'l respectiu cacich o cacichs y també molts portan las famíllas respectivas, aquests días Tarragona ofereix un aspecte d'animació extraordinaria.

Sembla que representant los compromissaris ja una selecció dins del sufragi universal, deuria tindre la convicció de sas ideas, mes desgraciadament no és aixís y las eleccions de Senadors ofereixen un quadre bastant trist y que reflecta ben bé l'atrás intelctual de nostre país.

Dona llástima veure aquellas colles de ciutadans que han vingut a exercir un dret y que a l'arribar a Tarragona deuen esperar ordres dels cacichs, y menys mal si encare no's prestan a cosas pitjors. En fi: veurém que'n resulta de las eleccions de Senadors, que prometen ésser empenyadas, y si la cosa dona joch, ne parlarém ab més extensió lo número vinent.

Los candidats sembla que són los senyors Castellar, Gassol y Sanlluch, conservadors; Cañellas, independent; Adell, lliberal, y Sardá, republicà.

Se presentarà bastant difícil salvar los tres puestos de la candidatura oficial, segons parer dels que entenen en aquestas maniobras, puig molts dels compromissaris tenen per lo menys un dels vots compromès ja sigui pera lo senyor Cañellas, ja pera lo senyor Sardá.

No seria, donchs, estrany que a l'igual que en las darreres eleccions de diputats a Corts, oferigués l'escrutini alguna sorpresa.

Al veure que a la sessió de l'Ajuntament que tingué lloch lo divendres d'aquesta setmana hi assistiren los regidors de la piña, ja suposarem que seria profitosa pera Tarragona.

Qualsevol se creuria que al fer aquest comentari volíam significar que en aquella sessió s'havia de fer lo nomenament d'algún empleat de la casa. Donchs, no, lo que feu que aquells senyors anessin a la sessió, malgrat las protestas de que no podían assistirhi per haverse cambiat l'hora, fou lo poguerse aprofitar de la majoria ab que, altra vegada y degut a la cèlebre piña, contan dintre de l'Ajuntament y omplir las vacants que han fet per una part lo senyor Barba en la Junta d'Obras del Port, per haver dit senyor acceptat la representació de la Junta d'Agricultura, y per altra las que ocasiona la mort del senyor Llauredó (q. e. p. d.) en las comissions de Governació, Foment y Festas.

Per a la Junta d'Obras del Port fou elegit lo senyor Munté per tretze vots, havent resultat duas papeletas en blanch, y per vuit vots contra sis papeletas en blanch foren nomenats lo senyor Teixidó pera Governació, lo senyor Malé pera Foment y'l senyor Vilar pera Festas.

Ha causat estranyesa que'l senyor Pallarés al pactar aquella candidatura ab los de la piña, s'avingués a que'ls càrrechs que desampenyava'l senyor Llauredó se donguessin als senyors Teixidó y Malé.

Sembla que'l bon sentit s'imposa y que seran molt pocas las barcas del bou d'aquesta matricula que s'aprofitaran de la pròrroga d'un mes que s'ha concedit pera dita pesca.

Després de molt breu enfermetat deixá d'existir lo divendres passat lo conegut industrial D. Francisco Balcells.

Per son afable caràcter lo senyor Balsells havia sapigut conquistarse l'apreci de quants tingueren lo gust de tractarlo, y encara que en los últims temps la fortuna se li havia girat d'espatllas, se'l veyá sempre animós y ab lluita constant, puig si las forsas físicas l'abandonavan fins a l'últim moment sa inteligencia clara y sa voluntat decidida li feyan esperar días més venturosos.

Fá encara molt poch temps que l'amich Balcells vá obtenir patent de invenció pera un aparell destinat a la perforació de pous artesians. En aquesta patent fonamentava totas sas ilusions y esperansas, ilusions que la mort desgraciadament ha vingut a anular.

Descansi en pau, que ben merecut ho té qui com Balcells de simple obrer conseguí enlairarse y distingirse y que totas las energías de sa vida las dedicá a instruirse y al perfeccionament del treball.

Pernils gallegos.
Sobrassada de Mallorca.

Sixto Villalba.—Tarragona.

Ha sigut nomenat corresponsal literari de l'«Ilustració Catalana», quin primer número sortirà lo primer diumenge de Juny, nostre particular amic lo conegut escriptor D. Joan Ruiz y Porta.

Neurastenias. — Neurosteógeno Sugrañes.

Nostre bon amic lo Pbre. D. Lluís Barberá, regent que ha vingut essent de la Parroquia de la Musara, ha sigut traslladat ab lo mateix càrrech a la Secuita.

Lo felicitem.

Lo candidat a Senador per la provincia eclesiástica tarragonina, que té majors probabilitats d'ésser ellegit, és lo Dr. Torres y Bages, Bisbe de Vich.

Es inútil dir quan ho celebrém, puig lo Dr. Torres és un dels més ilustres prelats de Catalunya y quina plome ha sigut sempre posada al servey de la doctrina catalanista, de la que n'és un dels més decidits campions.

Ab motiu de sa elecció honrém avuy las planas de LO CAMP DE TARRAGONA ab varis fragments de treballs de l'insigne escriptor, que recomaném d'un modo molt especial als nostres lectors.

Lo dia 5 del corrent morí nostre benivolent amic don Joaquim Borrás y Punyet, distingit metge y subdelegat de medicina.

La mort del senyor Borrás ha sigut molt sentida, y per ella acompanyém d'un modo sincer en son dolor a sas senyoras germanas y demés familia. D. E. P.

Ha cesat en la direcció de nostre confrare *Heraldo de Tarragona* don Lluch Costa Ferrer, a qui agraím sa tarjeta de despedida y sos oferiments.

De la direcció de l'esmentat confrare se n'ha encarregat lo Sr. González Hurtebise.

Convalecencias. — Ovi Lecitina Giol.

Aquesta nit tindrà lloch al «Centre Catalá» una lluida funció teatral posante en escena l'aplaudit drama de Soler y Martí Folguera, «100.000 duros» y la sarsuela castellana «Cómo está la sociedad!»

La festa acabarà ab un ball de societat en obsequi a las senyoretas.

L'Associació Catalanista de Premiá de Mar ha tingut l'atenció de convidarnos a la Festa inaugural de la mateixa que tindrà lloch avuy a las quatre de la tarde en lo local de l'esmentada Associació.

Agraím la deferencia.

SI SENYOR

No hi ha cap confitura comparable a las tan anomenadas pastillas ALONSO HERMANOS elaboradas a Logroño de fa més de 40 anys. Són eficasment recomenadas per son agradableíssim paladar y excelents condicions nutritivas que las fan superiors a totas las imitaciones.

Venda exclusiva: Ultramarins y comestibles de **JOSEP CARDONA, Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51, Tarragona.**—Marca de fábrica «La Cabra».—Unich depòsit a Tarragona de las anomenadas pastas italianas pera sopa, que's reben semanalment als establiments **Cardona**, carrer del Portalet, n.º 1, Plassa de la Font, 51, y carrer de Apodaca, 27. Participem als consumidors de tan excelent pasta, que visitin lo depòsit que tenen los senyors Cardona, en lo que hi trobaran un variat assortit de ditas pastas italianas a preus sumament baratos.—Venda de pa y sopa «Gluten» pera'ls diabètics. Extens assortit de distintas classes de formatges nacionals y extrangers.

Portalet, 1 i.—Plassa de la Font, 51.—Apodaca, 27

L'Excm. Sr. Arquebisbe's proposa en l'actual mes practicar la Santa Visita pastoral als següents pobles: Salou, Vilaseca, Canonja, Molnás, Tamarit, Altafulla, Torredembarra, Clará, Creixell, Roda, Pobla de Montornés, La Nou, Vespella, Ardenya y Catllar. Segons costum s'avisarà ab anticipació als rectors lo día y hora de l'arribada de la primera autoritat eclesiástica.

—Camisera y corbatas alta novetat. Camisería de Pau Brú, Comte de Rius, 20.

Lo passat dijous morí en aquesta ciutat D. Joan Burrut y Vidal, avi de nostre estimat company N'Antoni Renau, a qui com a sa atribulada familia fem present nostre condol per tan sensible pèrdua.

Són molts las famíllas que avuy se traslladaran al vehí poble de Torredembarra ahont té lloch la fira anual.

Ab motiu de tenirse que procedir a l'elecció d'un Senador pera la provincia eclesiástica tarragonina, quin acte tindrà lloch en lo Palau Arquiebisbal, nostre Prelat no administrará avuy lo sacrament de la confirmació.

Ahir tingué lloch en aquesta ciutat l'Assamblea de Secretaris de la provincia.

Agraím moltíssim l'invitació que se'ns envía pera assistirhi, lo que ab molt greu no hem pogut fer per ocupacions perentorias que'n privaren d'aital gust.

Tallém de nostre estimat confrare *La Veu de Catalunya*:

«Ha quedat exposada aquesta setmana al saló Parés l'hermosa bandera feta per suscripció de las donas catalanas ab lo propòsit de regalarla a l'Unió Catalanista.

Lo dibuix y la direcció de l'obra han corregut a càrrech del notable dibuixant senyor Riquer, qui ab aquesta ocasió ha donat altre cop probas de son bon gust y son domini en las arts ornamentals.

Lo drap de la bandera está constituit per un fondo de domás a franjas grogas y vermellas de gran amplaria, ab dibuix repetit de l'escut de Catalunya en mate y satinat, sortit dels reputats obradors de la casa Malvey. Sobre aquest fondo de domás s'hi destaca un medalló central, elaborats ab sedas d'aplicació de diferents tons, representant a Sant Jordi, matant al drach. Prop del pal, hi figura una franja d'iguals aplicacions, ab unas barras catalanas y l'any en que fou construïda la bandera.

Lo pal d'aquesta remata ab lo floró molt airos y elegant, decorat ab sis escutets d'esmail representant temas de flora decorativa, del qual surt una alabarda de plata fonsa essayent.

Tant en lo conjunt, com en los detalls, l'obra ofereix gran sumptuositat y caràcter, honrant a l'artista que l'ha concebuda y a las senyoras que han contribuït a tan bella manifestació d'art y de catalanisme.»

Orfebreria religiosa y ornamentals de Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHÉ.

Nostre bon amic y colaborador en Francesch Carbó, ha sigut nomenat Delegat a Tarragona, del «Comité du Monument Cervantès» de París.

—Boixets de puntas. Canonets de boix. Balart y Fill, Sant Pere de Torrelló (Barcelona).

Las eleccions de compromissaris pera Senadors celebradas lo diumenge passat a Barcelona, senyalaren la forsa que'ls catalanistas tenen entre las classes acomodadas d'aquella capital, puig triomfá per gran majoria íntegra la candidatura catalanista.

Los catalanistas presentan candidat pera Senador al Sr. D. Sebastián Torres, ex-diputat a Corts y sembla que junt ab altres elements independents apoyaran en contra de la candidatura caciquista als Srs. D. Magí Sandi-menge y D. Félix Ricart, Marquès de Santa Isabel.

Pera l'Universitat y l'Económica s'indican a D. Raimond d'Abadal y al Sr. Bertrán d'Amat.

Cansat de provar específichs sense cap resultat, l'únic que m'ha fet surtir espesíssim cabell a la calva més gran que'l meu cap tenia, és lo vegetal «Azgar» del perruquer CASALS.

TIP. DE FRANCESH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS,

FORN

N'hi ha un pera llogar en un carrer céntric. Informaran en l'administració de **LO CAMP.**

VAQUERIA SUISSA

Aquest important establiment serveix llet al públich tots los días, dematí y tarde. Las horas d'esmunyir serán de sis a nou del matí y de cinch a set de la tarde.

S'expendrà exclusivament en las mateixas quadras, Carrer de Armanya, entre'ls de Lauria y Adriano, y en los magatzems de loza, cristall y porcelana que la Sra. Vda. de Joseph Mercadé, posseeix a la Rambla de Sant Joan, 44.

A totas horas y particularment a las d'esmunyir, podrá'l públich visitar la Vaquería.

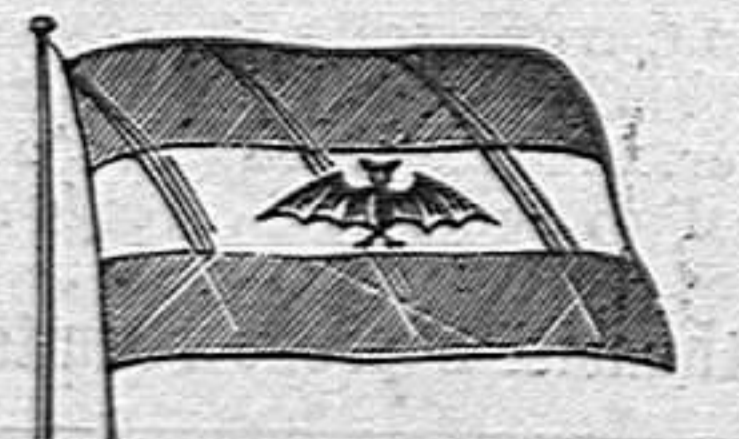
Ibarra y C.ª de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo día 14 de Maig, lo vapor **Cabo Roça**, son capitá don Joan F. García, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Compañía Valenciana de Navegación

Línia regular de grans y ràpids vapors

ENTRE

Espanya, França y Italia

Vapors de la Compañía

Sagunto, Alcira, Játiva, Grao, Maris, Cabanial y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera **Marsella y Génova** los dimars de cada setmana esca-la quinzenal a **Liorna.**

Pera **Valencia, Alacant, Almería, Málaga, Algeciras, Cádiz y Huelva** los dijous de cada setmana.

Viatjes extraordinaris a **Marsella y Niza.**

S'admet passatge y càrrega a nollits reduïts.

S'admet càrrega ab nollit seguit y coneixement directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa.

Braila, Galats, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapur, Hong-Kong, ab trasbord a Génova.

Agent: D. Román Musolas

Carrer d'Apodaca, 38.—TARRAGONA.—Teléfono, núm. 34

Concursos de l'Ilustració Catalana

Desitjosa l'empresa de la nova *Ilustració* d'estimular tota mena d'aficions artísticas, celebrarà un seguit de concursos, qu'anirà anunciant l'un darrera l'altre; per comensar, te'l gust de promoure un de fotografia, al que convida especialment als numerosos aficionats de la nostra terra, regintse per las bases següents:

S'adjudicaran tres premis de *vingt y cinch pessetas* cada un.

1. A la mellor fotografia que reproduceixi un paisatge de Catalunya, en temps de primavera.

2. A la mellor fotografia d'un monument arquitectònic catalá.

3. A la mellor fotografia que retrati una testa de criatura.

L'*Ilustració Catalana* otorgarà de més a més los següents premis y mencions que crega de justicia a las altres fotografias que n'estimi mereixedoras, reproduintlas fidelment en sas planas per fer públich lo resultat del concurs.

Es inútil dir que la novetat del tema, lo just punt de mira, l'expressió fisionómica, y en general lo sentiment artístich qu'ha de guiar aquesta mena de treballs, és lo qu'estimarem preferentment al fer la tria.

Per entrar en concurs, bastará enviar bonas positivitas sobre qualsevol dels papers coneguts.

Los negatius poden ésser de qualsevol mida, mentres que las probas, directas o ampliadas, no baixin de 9 X 12.

Los treballs se rebrán en l'Administració (Mallorca, 371, Barcelona), fins al mitjà del 31 de Maig, fentse pública dins lo mes de Juny l'adjudicació dels premis.

Las probas qu'entrin en concurs quedarán arxivadas en l'Administració de l'*Ilustració*.

Sants de la setmana

Diumenge, 10 de Maig.—St. Antònio arq. de Florencia.—Dilluns, 11.

—Sts. Pons, Tadal, Anastasi y Eveli mrs.—Dimars, 12.—St. Domingo de la Calçada conf.—Dimecres, 13.—

St. Pere Regalat cf. y sta. Glicería vda. y mr.—Dijous, 14.—St. Bonifaci mr. y sta. Corona mr.—Divendres, 15.—(Abans ?) Sts. Isidro Llauredor y Indaleci b.—Dissapte, 16.—

St. Joan Nepomuceno mr.

Quaranta horas: conensan a l'iglesia de las Oblatas.

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt Srs. meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any d'una escrofula crónica, cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se precontinsan pera aquets cassos, vaig ensejar los Hipofosfats Climent, trobant consol lo pacient, ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.—Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.
Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch'assegurarlos qu'en tots los cassos d'Asthenia presentats a la meua clínica a causa d'afeccions genitales provinents de la falta de fixesa de las viscera abdominals (Enteróptosis) lo Xarop Climent marca SALUD m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.
Exigeixis lo llegítim Xarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat a la meua clínica la Sra. D.ª N. N. afecta Cloro-anemia, ab irregularitat en la menstruació, mancada de gana y de forsas, vaig prescriureli lo Xarop Climent marca SALUD, y foren asombrosos los resultats, donchs en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Letamendi.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónich. Reconstituyent

Antineurasténich

La Joya del Centre

Establiment de begudas

DE

JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN. 22.—Tarragona

Cervesa fresca Moritz, rebuda diariament de la fàbrica.

Hoxtats y xarops fins, nectars y demés begudas del temps.

Dipòsit de gel.—Vins y licors de las més acreditadas marcas a preus econòmichs

SE SERVEIX A DOMICILI

ACADEMIA CARBÓ
DIBUIX—PINTURA
ART DECORATIV
Unió—36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos qu ar de uou del mati.
Classe pera senyoretas.—De dos quarts de duas a las tres de la tarde.
DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.
Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTI, NUM. 24, PIS SEGON, TARRAGONA
Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.
Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.
Especialitat en emplastes, emplomaduras y orificacions.
Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totes classes.

MAQUINARIA

agrícola, industrial y vinícola
Complert assortit en ferreteria

MARCELÍ VICENS

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta provincia de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C.^a, constructors d'aradas y bògits pera ondas llauradas y demés màquines agrícolas.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Red acció y Administració: Mendez Nuñez, 6
Tarragona, trimestre..... 1 pesseta
Fora..... 1 »
Extranger..... 2 »
Número d'avuy..... 10 cért.s

EMULSIÓ NADAL

Unica que conté 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá
Aprobada y recomenada per las Academias de Meiges y Apotecaris
LA MELLOR:
LA MÉS AGRADABLE

Ayguanaf SERRA

Joan Ruiz y Porta

Procurador
Méndez Nuñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

EXCELSER
En Llanas ven uns paraigüas de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantissim bó, que resisteix tota proba al devall d'uu canalo.
Además, també té uns vanos ab pintats tan rebóns, qni ai Rafel ni Murillo los podrian fer melló, a propòsit per regalos; causan gran admiració.
Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastóns, parassols de totes menas que són molt barato y bons.
Mellor dit: no ya cap casa en tan bonas condicions.
26, COMTE DE RIUS, 26

Negociu lucratiu
Venda de varias participacions, de la societat tarragonina Pedrol y Companya, domiciliada en aquesta ciutat y dedicada a l'extracció de materias fecals pel sistema «NODORO».
Darán rahó a l'Administració d'aquest setmanari.

Fábrica de sabó
DE
Miquel Melendres
Sabó desde 0.20 ptas., 0.22 y hasta 0.38 la lliura.
Se serveix a domicili.
Vilamitjana, 9, (Pla de la Seu, devant la porta de Sta. Tecla).

FUSTERIA
DE
Francesch Prat
En aquest antich y acreditat taller se construeix tot lo referent al ram de fusteria, lo mateix en quant a obras, que'n treballs artístich-decoratius y de luxó.
11, MENDEZ NUÑEZ, 11.

Centre d'Instrucció Musical

de Tarragona
EN LO
SALÓ AYNÉ

Queda oberta la matrícula pera l'ingrés a las classes de Solfeig, Teoria de la música, Piano y Instruments d'arch.
Lo dia 1.er de Octubre quedá obert lo curs de 1902 a 1903.
Horas de classe
Senyoretas: de 5 a 7 de la tarde.
Noys: de 6 a 8 de la nit.

RELOTGERIA
DE
F. RIGAU
Baixada de Misericordia 14
TARRAGONA
Gran assortit de rellotges de totes classes y preus. Taller de composturas.

CLÍNICA DENTAL
DE
D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU
PROFESSOR-DENTISTA
Unió, 44, pral.—Tarragona
Curació prompta de las malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor.
Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.
Construcció de dents, dentaduras y aparells de totes classes y empleo de tots los anestessichs coneguts.

Gran fàbrica de braguers
34, Unió, 34
Herniados (TRENCATS)
Aquest establiment compta ab los avensos més moderns y práctichs que la ciencia requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdichs.
Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trencaduras.
Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trencaduras congenitas y adquiridas de l'infancia y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.
Casa recomenada per tots los senyors metjes que han tingut ocasió de conèxela, tant per los generos de son catálech com per los preus reduhits.
PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

La veritable propaganda
és farà usant tots los cataláns l'inmillorable **Paper de fumar CATALUNYA.**

ABONOS
quimichs y minerals garantits per son més alt poder fertilisant, elaborant los complerts especials pera cada terra y cultiu.
ABONOS
organo-quimichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a que deuen destinarse.
Despullas, tercerilla etz., grans llegums etz.
COMISIONS Y REPRESENTACIONES
QUINTANA Y TORRES
Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Serveys de la Companyia Transatlántica
Linia de Cuba y Méxich.—Lo dia 16 de Maig sortirà de Bilbao, lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XII**, directament pera Habana y Veracruz. Ad ne passatge y carrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.
Linia de Nova-York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Maig sortirà de Barcelona, lo 28 de Málaga y'l 30 de Cadiz lo vapor **Montevideo**, directament pera Nova-York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo.
Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Maig sortirà de Barcelona, lo 13 de Malaga y'l 15 de Cadiz, lo vapor **León XIII**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla, Curaçac, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y carrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferro-carril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacific; pera quals ports admet passatge y carrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo, Carupano y Trinitat ab trasbord a Curaçao.
Linia de Filipinas.—Lo dia 23 de Maig sortirà de Barcelona, habent fet las escalas intermitjas lo vapor **Isla de Panay**, directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Àfrica, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.
Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 Maig sortirà de Barcelona, lo 3 de Valencia, lo 15 de Málaga y'l 7 de Cadiz, lo vapor **Reina María Cristina**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.
Linia de Canarias.—Lo 17 d'Abril sortirà de Barcelona lo 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cadiz, lo vapor _____, directament pera Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de la Palma y Santa Cruz de Tenerife, retornant a Barcelona per Cadiz, Alacant y Valencia.
Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Maig sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, lo vapor **M. L. Villaverde** pera Fernando Poo, ab escalas en Casablanca, Mazagan y altres ports de la Costa occidental d'Àfrica y Golf de Guinea.
Linia de Tanger.—Sortidas de Cadiz: dilluns, dimecres y divendres.
Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.
Pera més informes dirigirse a son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL
Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del
VENTRELL
per crónicas que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.
De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona
Provista de medicaments moderns adiquits d'origen.—Complert assortit de medicació pera curas antisepticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.
Ayguas minero-medicinals
TARRAGONA

Drogueria Plana
Antiga casa Figueras
Real 6, cantonada Rebolledo 20
En aquesta casa trobará la industria, la agricultura y las arts, un complert surtit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonos ab riquesa garantida y de importació directa.
PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

Academia Duarte
Carrer de la Palma, 2.—Tarragona
Se donan conferencias de tots los cursos de las Facultats de Dr.t y Ciencias sociales y Filosofia y Llettras, comprenent en aquesta darrera las seccions corresponents a las tres llicenciaturas.
Lo curs, com en anys anteriors, comensará'l dia 1.er d'Octubre, com aixis ho disposa l'art. 3.er del Reglament.
S'admeten alumnes interns y externs.
L'Academia compta ab suficient nombre de professors titulars pera cada secció.
Pera informes al Director **D. Francesch Duarte**, advocat, beneficiat de la S. I. Metropolitana.

S'arrendarà
se vendrá l'edifici núm. 16 del carrer de la Pau y número 15 de la del General Contreras, ab pago al comptat o a plassos. En dit edifici hi ha cups de bastanta cabuda y dos pous ab aigua abundant reunint dit local condicions pera poderhi instalar cualsevol industria.
Pera tractar dirigirse al mateix interessat, qu'avuy en dia l'ocupa, o bé a don Joseph M.ª Pagés, Enginier a Reus.

CERVEZA
de primera qualitat, se serveix a preus reduhits en l'acreditat establiment
LA BATERIA
Rambla St. Joan, núm. 39
Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmichs.

Lo Dr. J. Jordán
DENTISTA
Té l'honor d'ofrir a sos nombrosos clients y al públich en general, lo **Gabinete Odontològich** que ab los millors avensos de la **Odontologia** moderna ha establert a
Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.^a
(cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tivoli y Novetats) y fentlos aixis mateix avinent que **opera tots los dillúns a REUS** en sa antiga clínica dental
Plassa de Prim, núm. 2, primer pis
DE LAS 9 DEL MATÍ A LAS 5 DE LA TARDE.

Aquesta triple aygua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.
A engrós importants descomptes. Farmacia y laboratori de **A. Serra, Reus**
A la menuda: **Farmacia del Centro.—Tarragona.—Demandar AYGUA NAF SERRA**